

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันสารเสพติด ของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ปีการศึกษา 2543 จำนวน 327 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) จำแนกตามสังกัด ดังรายละเอียด ดังนี้

2.1 นำเอารายชื่อโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก จากฝ่ายแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา

2.2 สุ่มตัวอย่างจาก ครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันสารเสพติด ของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามสังกัด ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 244 คน ดังรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. กรมสามัญศึกษา	85	70
2. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	198	132
3. สำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น (เทศบาล)	10	10
4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	34	32
รวม	327	244

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) ได้แก่ สังกัด เขตที่ตั้งโรงเรียน และจังหวัดที่ตั้งโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการดำเนินงานป้องกันสารเสพติด ของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก 5 ด้าน คือ 1. ด้านการกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติ 2. ด้านบุคลากรผู้รับผิดชอบของโรงเรียน 3. ด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อป้องกันปัญหาสารเสพติด 4. ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน ปัญหาสารเสพติด 5. ด้านการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของ ทิเคอร์ท (Best & Kahn, 1993, pp. 249-250) โดยกำหนดระดับความเข้มของปัญหา 5 ระดับ ดังนี้ คือ ระดับปัญหาน้อยที่สุด ระดับปัญหาน้อย ระดับปัญหากลาง ระดับปัญหามาก และระดับปัญหามากที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายของงานป้องกันสารเสพติด แล้วกำหนดข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้า
 - 1.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานป้องกันสารเสพติดให้ครอบคลุมเนื้อหา ทั้ง 5 ด้าน

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น นำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขและปรับปรุงแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความเที่ยงตรง ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

2.2.1	ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม	อาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
2.2.2	นายภูซงค์ บุญรัตนสุนทร	ผู้อำนวยการ โรงเรียนชลบุรี "สุขบท" จังหวัดชลบุรี
2.2.3	นายวรศักดิ์ เด็กสงวน	ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
2.2.4	นายมนัส รัตนนคร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับครู-อาจารย์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันสารเสพติด ของสถานศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อในแต่ละด้าน โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างรายข้อกับคะแนนรวม (item-total correlation) ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกของทุกข้อทุกด้านอยู่ระหว่าง .28-.88

2.5 นำแบบสอบถามทั้งฉบับที่ผ่านการวิเคราะห์มาหาค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha-coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 200) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .98

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นเป็นที่ยอมรับได้ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษา จังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และจันทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์การตอบแบบสอบถามจากครู-อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยัง ครู-อาจารย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดซองพร้อมแสตมป์จ่ายหน้าซองถึงผู้วิจัย โดยให้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนตามกำหนดทางไปรษณีย์ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในพื้นที่ใกล้เคียง

การจัดกระทำข้อมูล

การจัดกระทำระบบข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 238 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.54 จากนั้น ทำการคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ ปรากฏว่าแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับ โดยการให้ค่าคะแนนตามน้ำหนักคะแนนของแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ระดับปัญหาน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
ระดับปัญหาน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับปัญหาปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับปัญหามาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับปัญหามากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการหาค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยการหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)

2.3 การกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับปัญหาการดำเนินงานป้องกันสารเสพติด โดยนำค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อ ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2537, หน้า 85)

คะแนนเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายความว่า	มีปัญหามากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายความว่า	มีปัญหา
คะแนนเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายความว่า	มีปัญหาปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายความว่า	ปัญหาน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายความว่า	ปัญหาน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ระดับปัญหาการดำเนินงานป้องกันสารเสพติด สถิติที่ใช้ คือ คะแนนเฉลี่ย (arithmetic mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานป้องกันสารเสพติด จำแนกตามสังกัด เพื่อหาค่าแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานป้องกันสารเสพติด จำแนกตามเขตที่ตั้งโรงเรียน เพื่อหาค่าแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่า t-test
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานป้องกันสารเสพติด จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งโรงเรียน เพื่อหาค่าแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)